

ביאור בדרך אפשר

1 אודות דיני ערלה, שלא לאכול מפרות העץ בשלושת השנים הראשונות
 2 לנטיעתו, נאמר בפרשת קדושים:
 3 **וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא אֹמֵר לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹדֵם**
 4 **בַּמִּדְבָּר: כֹּאשֶׁר תִּבְּוֹאוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְיִנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל וְעֵרְלֹתֶם**
 5 **עֵרְלֹתוֹ וְגו'** (ופירש רש"י:
 6 "וערלתם ערלתו – ואטמתם אטימתו,
 7 יהא אטום ונסתם מלהנות ממנו")
 8 **שְׁלֹשׁ שָׁנִים** הראשונות מנטיעת
 9 העץ **יִהְיֶה לָכֶם עֵרְלִים לֹא**
 10 **יֵאָכֵל**, אסור לאכול מפרות העץ
 11 שגדלו בתקופה זו **וּבַשָּׁנָה**
 12 **הַרְבִּיעִית יִהְיֶה כָּל פְּרִי קֹדֶשׁ**
 13 **הַלְּוִלִים לַהוֹנֵן**, ופירות השנה
 14 הרביעית יש בהן קדושה וצריך לאכול
 15 אותם בתנאים מסוימים (כמובא
 16 בפירושו רש"י: כמעשר שני שכתוב בו
 17 וכל מעשר הארץ וגו' קדש לה', מה
 18 מעשר שני אינו נאכל חוץ לחומות
 19 ירושלים אלא בפדיון, אף זה כן, ודבר
 20 זה הילולים לה' הוא שנושאו שם
 21 [לירושלים] לשבח ולהלל לשמים"),
 22 **וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית** החל מהשנה
 23 החמישית והלאה **תֹּאכְלוּ אֶת פְּרִיו**
 24 של העץ **לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ**
 25 **אֲנִי הוֹנֵן אֲלֵיכֶם**¹.
 26 **וְהָנְהָ, מִשְׁמַעוֹת הַכֶּתוּב**
 27 **הַמְצוּטֵט לְעִיל הִיא שְׁהַפְנִיסָה** של
 28 בני ישראל **לְאָרֶץ (וְכִי תִבְאוּ אֶל**
 29 **הָאָרֶץ) הִיא בְּכַדֵי שְׂיִהְיָה**
 30 **עֲנֵן הַנְּטִיעָה (וְיִנְטַעְתֶּם) דַּעַץ**
 31 **מֵאֵכֶל דְּוָקָא, וּלְפִי זֶה אֵינוֹ**
 32 **מוֹכֵן הַמְשָׁף הַכֶּתוּב שְׁלֹשׁ**
 33 **שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֵרְלִים לֹא**
 34 **יֵאָכֵל, שְׁבַג' שָׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת**
 35 **אֲסוּרִים הַפִּירוֹת בְּאֵכִילָה,**
 36 **וְאִפִּילוֹ בַּשָּׁנָה הַרְבִּיעִית אֵינוֹ**
 37 **יִכּוֹל לְאֵכֶלֶם בְּמִקְוָמוֹ,** במקום
 38 מגוריו שם גדלו הפירות **אֲלֵא יִהְיֶה**
 39 **כָּל פְּרִיו קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים גּו',**
 40 **שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתֶם לִירוּשָׁלַיִם,**
 41 **וְרַק בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ**
 42 **אֶת פְּרִיו** והרי לכאורה זו סתירה שבתחילה הכתוב מדיש שהכניסה לארץ
 43 היא כדי לטעת עצי מאכל, ומיד אחר-כך הפסוק ממשיך ומפרט שורה של

ביאור בדרך אפשר

הגבלות על אכילת הפירות ואומר שבשלוש השנים הראשונות הם אסורים
 באכילה לחלוטין וגם בשנה הרביעית אכילתם היא דווקא בתנאים מסוימים.
 46 **גַּם צָרִיף לְהִבִּין מַה שְׁכָּתוּב** בפסוקים האמורים לגבי המועד שבו
 47 מותר לאכול את הפירות **וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית גּו', דְּלִכְאוּרָה, בִּינוֹן**
 48 **שְׁהֵהִיתֵר לְאֵכֶל אֶת פְּרִיו** של
 49 העץ הניטע בארץ ישראל **הוּא לֹא**
 50 **רַק בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית אֲלֵא גַם**
 51 **לְאַחֲרֶיהָ, הִנֵּה-לִיהִ-לְמִימֵר**
 52 **הִיָּה לוֹ (לְפִסּוּק) לּוֹמֵר וּמַשָּׁנָה**
 53 **הַחֲמִישִׁית וְהִלָּאָה תֹאכְלוּ אֶת**
 54 **פְּרִיו, עַל-דֶּרֶךְ מַה שְׁכָּתוּב**²
 55 **לְגַבֵּי שְׁחִיתָ קִרְבָּן "שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ**
 56 **עַז כִּי יוֹלֵד וְהִיָּה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת**
 57 **אִמּוֹ" (ובשבעת הימים הראשונים אין**
 58 **להביאו כקרבן), וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי**
 59 **וְהִלָּאָה גּו' "יִצֵּא לְקִרְבָּן אִשָּׁה**
 60 **לֵה"י, וְכִי־יֵצֵא בְּזָה וּמוֹדַע כֹּאן לֹא**
 61 **מִפְּרוֹשׁ שֶׁהִיתֵר לְאֵכֶל אֶת פִּירוֹת הָעֵץ**
 62 **בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית אֵין כּוֹנְנָתוֹ לִשְׁנָה**
 63 **הַחֲמִישִׁית בְּלִבְד אֵלֵא מֵהַשָּׁנָה**
 64 **הַחֲמִישִׁית וְהִלָּאָה?**
 65 **עוֹד צָרִיף לְהִבִּין, מַה שְׁכָּתוּב**
 66 **בַּהַמְשָׁךְ הַכֶּתוּב "ובשנה החמישית**
 67 **תֹּאכְלוּ אֶת פְּרִיו" לְהוֹסִיף לָכֶם**
 68 **תְּבוּאָתוֹ** (ופירש רש"י: "המצווה
 69 הזאת שתשמרו, תהיה - להוסיף לכם
 70 תבואתו – שבשכרה אני מברך לכם
 71 פירות הנטיעה..."), **שְׁהַפְנִיָּה בְּזָה**
 72 **בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִשְׁכַּר עַל קִיּוֹם מִצְוֹת**
 73 **עוֹלָה הוּא תּוֹסַפַּת בְּרַכָּה, "להוסיף",**
 74 **בְּפִירוֹת הִיא לְהוֹסִיפָה שְׁבִאֲיִן-**
 75 **עֲרוּף תּוֹסַפַּת עַד אֵין שִׁיעוּר. וְהִיָּנוּ,**
 76 **שְׂאִיִן זֶה כְּמוֹ שְׁכַר כָּל**
 77 **הַמְצוֹת שֶׁהוּא בְּעֶרְף הַמְצוּנָה**
 78 **וּבַהַתְאָמָה וּבִיחֹס לְמִצְוָה עֲצָמָה**
 79 **וְכִידוּעַ שְׂיִשׁ שְׁתֵּי דַעוֹת**
 80 **בְּדַבְרֵי הָרִאשׁוֹנִים**³ **בְּעֲנֵן**
 81 **שְׁכַר מְצוּנָה, אִם הוּא בְּדֶרֶךְ**
 82 **סִיפָה וּמְסוּכָב, תּוֹצֵאָה, כְּלוֹמֵר,**
 83 **שֶׁהִשְׁכַּר עַל הַמְצוּוֹה הוּא תּוֹצֵאָה**
 84 **מִתְבַּקֶּשֶׁת מֵהַמְצוּוֹה עֲצָמָה אוֹ**
 85 **שֶׁהוּא עֲנֵן סְגוּלִי וְיִחִס בֵּין הַמְצוּוֹה לְשַׁכַּר הַמְצוּוֹה הוּא לֹא שֶׁהִשְׁכַּר**
 86 **הוּא תּוֹצֵאָה יִשִּׁירָה שֶׁל הַמְצוּוֹה אֵלֵא בְּמִצְוָה יֵשׁ כּוֹחַ וְסִגּוּלָה שְׁגוּרִים אֶת**

בס"ד. שבת פרשת אחרי- קדושים, י"ג אייר, ה'תשכ"ח (הנחה בלתי מוגה)

1 **וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ וְיִנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל**
 2 **וְעֵרְלֹתֶם עֵרְלֹתוֹ וְגו' שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם**
 3 **עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל, וּבַשָּׁנָה הַרְבִּיעִית יִהְיֶה כָּל פְּרִיו**
 4 **קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים לַהוֹנֵן, וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ אֶת**
 5 **פְּרִיו לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי הוֹנֵן אֲלֵיכֶם**¹.
 6 **וְהָנְהָ, מִשְׁמַעוֹת הַכֶּתוּב הִיא שְׁהַפְנִיסָה לְאָרֶץ**
 7 **(וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ) הִיא בְּכַדֵי שְׂיִהְיָה עֲנֵן**
 8 **הַנְּטִיעָה (וְיִנְטַעְתֶּם) דַּעַץ מֵאֵכֶל דְּוָקָא, וּלְפִי זֶה**
 9 **אֵינוֹ מוֹכֵן הַמְשָׁף הַכֶּתוּב שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם**
 10 **עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל, שְׁבַג' שָׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת אֲסוּרִים**
 11 **הַפִּירוֹת בְּאֵכִילָה, וְאִפִּילוֹ בַּשָּׁנָה הַרְבִּיעִית אֵינוֹ**
 12 **יִכּוֹל לְאֵכֶלֶם בְּמִקְוָמוֹ, אֲלֵא יִהְיֶה כָּל פְּרִיו קֹדֶשׁ**
 13 **הַלְּוִלִים גּו', שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתֶם לִירוּשָׁלַיִם, וְרַק**
 14 **בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ אֶת פְּרִיו. גַּם צָרִיף**
 15 **לְהִבִּין מַה שְׁכָּתוּב וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית גּו',**
 16 **דְּלִכְאוּרָה, בִּינוֹן שְׁהֵהִיתֵר לְאֵכֶל אֶת פְּרִיו הוּא**
 17 **לֹא רַק בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית אֲלֵא גַם לְאַחֲרֶיהָ,**
 18 **הִנֵּה-לִיהִ-לְמִימֵר וּמַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית וְהִלָּאָה**
 19 **תֹּאכְלוּ אֶת פְּרִיו, עַל-דֶּרֶךְ מַה שְׁכָּתוּב וּמִיּוֹם**
 20 **הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה גּו', וְכִי־יֵצֵא בְּזָה. עוֹד צָרִיף**
 21 **לְהִבִּין, מַה שְׁכָּתוּב לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ,**
 22 **שְׁהַפְנִיָּה בְּזָה הִיא לְהוֹסִיפָה שְׁבִאֲיִן-עֲרוּף. וְהִיָּנוּ,**
 23 **שְׂאִיִן זֶה כְּמוֹ שְׁכַר כָּל הַמְצוֹת שֶׁהוּא בְּעֶרְף**
 24 **הַמְצוּנָה וְכִידוּעַ שְׂיִשׁ שְׁתֵּי דַעוֹת בְּדַבְרֵי**
 25 **הָרִאשׁוֹנִים**³ **בְּעֲנֵן שְׁכַר מְצוּנָה, אִם הוּא בְּדֶרֶךְ**
 26 **סִיפָה וּמְסוּכָב אוֹ שֶׁהוּא עֲנֵן סְגוּלִי, וְעַל-**

1) פרשתנו (קדושים) יט, כג"כ. 2) אמור כב, כז. 3) הובאו בשל"ה בית אחרון (יב, א"ב. טו, א"ב). וראה אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' שצה. ועוד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

מעשר הספירות (כשם שהכתר הגשמי הוא מעל הראש) והספירות הראשונות
מעשר הספירות שהן חכמה ובינה. ולאחר-יזה מביא המשך דברי
ה'בחי'': והשנה הרביעית גם-כן כנגדה, העניין המקביל לה
באלוקות הוא ורוח אלקים מרחפת על פני המים⁷, כי אינו
הסתר גמור כמו שלוש הבחינות
האמורות (כתר, חכמה ובינה) שהן
למעלה מהשגה לגמרי ולא השגה
גמורה מצד שני זו בחינה שאין בה
השגה מלאה ובמידה מסוימת גם היא
נסתרת, פן השנה הרביעית מצד
אחד אינו היתר גמור, ופירות
השנה הרביעית לא נאכלות כפירות
חולין, כי מותר הוא בפדיון⁸
ואחרי פדיון הפירות הן מותרות
באכילה, ומצד שני ואסור הוא
בלא פדיון. ומבאר ה'צמח
צדק': לכאורה צריך לומר
שהוא הבחינה הרביעית הזו שעליה
אומר ה'בחי'': שהיא כנגד "ורוח
אלקים מרחפת על פני המים", היא
בחינת הדעת, כי הרוח קו
האמצעי, כמו הדעת שהיא בקו
האמצעי (כמבואר בקבלה וחסידות
הספירות נחלקות לשלושה 'קוין':
חח"ן - חכמה, חסד, נצח) בקו הימין,
בג"ה (בינה, גבורה, הוד) בקו השמאל,
דת"י (דעת, תפארת, יסוד) בקו
האמצעי) ומרחפת על-פני
המים שהוא חסד כו' שענינו
המשכה והשפעה, כמים הנמשכים
וזורמים (כמו שאומרים בתפילת הגשם
לגבי אברהם אבינו שענינו מידת החסד
- "זכור אב נמשך אחריו כמים").
והענין בזה, דכיון ששלוש
שנים הם כנגד ג' ראשונות
כתר-חכמה-בינה שאין לנו
בהם השגה, לכן אסורים
הפירות באכילה כי אין בכוחנו
לברר ולהעלות את הבחינות הללו שהן
למעלה מהשנתנו. אבל שנה
הרביעית היא בחינת הדעת,
שהיא אמנם חלק מהמוחין, כמו החכמה והבינה אבל מצד שני היא יותר
קרובה ושייכת אלינו ככר שכיכות גם למדות, שהיא

השכר, ועל-פל-פנים לפי שתי הדעות הרי השכר הוא בערוך
המצוה ויש יחס והתאמה בין המצוה לשכר על קיום המצוה], אלא
השכר המובטח על מצוות עולה זהו ענין של הוספה שבאין-
ערוך, ללא יחס בין המצוה עצמה והשכר, וצריך להבין מה נשתנה
ענין מצות עולה ששכרה
הוא באין-ערוך למעשה המצוה,
שלכן צריך הכתוב לפרש
ולפרט להוסיף לכם תבואתו,
והינו, שבכל המצות הרי זה
דבר הפשוט שמקבלים שכר
על המצוה, וכאן צריך לפרש
זאת, מאחר שהוא שכר
שבאין-ערוך וללא שהתורה
תכתוב זאת בפירוש לא היינו יודעים
על כך מעצמנו שהרי זה חידוש מיוחד
שלא קיים בשאר המצוות, ויש להבין
במה מיוחדת מצוות עולה שיש עליה
שכר גדול במיוחד, "באין-ערוך".
וגם צריך להבין את הטעם על
מה שמסכים הכתוב את הפסוקים
המדברים במצות עולה באמירה אני
הו'י אלקיכם, שלא מצינו פן
בכל המצוות.
(ב) ויוכן זה על-פי באור
אדמו"ר ה'צמח צדק'⁴
בדורש מאמר חסידות על פסוק
זה, שמביא את דברי ה'בחי'':
שמפרש כמה פירושים
בפסוק זה, ואחר-כך⁵ מביא
אדמו"ר ה'צמח צדק' מה שכתב
ה'בחי'': ועל דרך הקבלה,
מצות עולה שהריקה
התורה ואסרה לאכול את פירות
הנטיעה של שלש שנים
הראשונות כנגד השלש
העליונות הראשונות שלוש
בחינות עליונות ראשונות באלוקות
(כפי שמפרט להלן) שאין לנו
בהם השגה וזהו ענין הריחוק,
וכנגדם שלוש בחינות המקבילות
להן, גם-כן תהו ובהו
וחושך⁶. ומבאר ה'צמח צדק': נראה
ג' ראשונות כתר-חכמה-בינה
שהם ג' ראשונות פירות באכילה. אבל
שנה הרביעית היא בחינת הדעת, שיש לה ככר

(4) אוה"ת פרשתנו (קדושים) ע' קמד ואילך. (5) ס"ע קמו ואילך. (6) בראשית א, ב. (7) שם, ג. (8) תו"כ ופירש"י עה"פ. רמב"ם
הלי' מעשר שני פ"ט ה"ב.

וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו וגו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

באלוקות לְשֵׁלֶשׁ שָׁנֵי עֲרֵלָה שֶׁהֵם כְּנָגֵד ג' קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת, 43
 כְּמִבְּאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה¹¹ בְּשֵׁם הַזֹּהַר¹² שְׁפִירוֹת שְׁלוֹשׁ הַשָּׁנִים 44
 הַרְאֵשׁוֹנוֹת אֲסוּרוֹת בְּאִכְלָהּ כִּי הַחַיּוֹת שֶׁלָּהָן הֵיא מְשֻׁלוֹשׁ קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת, 45
 כּוֹחוֹת שֶׁל הַיֶּפֶךְ הַקְּדוּשָׁה הַמְּכַסִּים עַל הַקְּדוּשָׁה כַּשֵּׁם שֶׁקְּלִיפָה מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי 46
 וְכַמְבֹּאֵר בְּסֵפֶר הַתְּנַיִם שֶׁכֵּל הַדְּבָרִים 47
 הַאֲסוּרִים בְּאִכְלָה מְקַבְּלִים אֶת חַיּוֹתֵם 48
 וְקִיּוּמָם מֵהַקְּלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת שְׁאִין 49
 בְּכוֹחוֹנָם לְהַעֲלוֹת וּלְבַרֵּר (וְהַעֲלִיָּה 50
 וְהַבִּירוֹר שֶׁלָּהֶם יֵהִיו לְעֵתִיד לְבוֹא, 51
 בִּימֹת הַמֶּשִׁיחַ)? 52
 וּמִבְּאֵר הַצְּמַח צֶדֶק: יֵשׁ 53
 לוֹמֵר שֶׁבִיאור הַדְּבָרִים, כִּי־צַד מִצַּד 54
 אֶחָד מִבְּאֵר שְׁפִירוֹת שְׁלוֹשׁ הַשָּׁנִים 55
 הַרְאֵשׁוֹנוֹת קְשׁוּרִים בְּדִרְגוֹת נְעוּלוֹת 56
 בְּאִלּוּקוֹת, וּמִצַּד שְׁנֵי מִבְּאֵר שֶׁהֵם 57
 מְקַבְּלִים חַיּוֹת מֵהַקְּלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת, 58
 הוּא עַל-דֶּרֶךְ מָה שֶׁפֶּתַב בְּשֵׁם 59
 'אוֹר הַחַיִּים'¹³ בְּעֵנֵן אֲרִיָּה 60
 וְשׁוֹר, שֶׁהָרִי אֲרִיָּה בְּשָׂרָשׁוֹ 61
 - גְּבוּהַ יוֹתֵר מֵהַשׁוֹר, כִּי פָּנָי 62
 אֲרִיָּה בִּמְרַכְבָּהּ הַעֲלִיּוֹנָה אֶל 63
 הַיָּמִין כּו',¹⁴ וְאִילוּ 'פָּנָי שׁוֹר' אֵל 64
 הַשְּׂמַאל, וְהָרִי צַד יָמִין יוֹתֵר חֹשֵׁב 65
 וְיוֹתֵר נְעִלָה מִצַּד הַשְּׂמַאל, וּמִדּוּעַ 66
 לְמִטָּה נִהְפָּךְ הוּא, שֶׁהַשׁוֹר 67
 הוּא בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְהָאֲרִיָּה 68
 הוּא חַיָּה טְמֵאָה, כִּךְ שֶׁהַשׁוֹר 69
 נְעִלָה מֵהָאֲרִיָּה? 70
 אֲלֹא דֵּהִיא הַנּוֹתֵנָת, שְׂמִתְמַת 71
 שֶׁהוּא הָאֲרִיָּה גְּבוּהַ יוֹתֵר לְמַעְלָה 72
 בְּשׁוֹרֵשׁ הַדְּבָרִים, עַל פֶּן בְּשִׁבְרֵת 73
 הַפְּלִים שֶׁל עוֹלָם הַתְּוֹהוּ שְׁבוּ הָיוּ 74
 אֲרוֹת מְרֻבָּעִים וְכֵלִים מוֹעֲטִים שֶׁלֹּא 75
 יִכְלוּ לְהַכִּיל אֶת הָאֲרוֹת וְכַתּוּבָא מִזֶּה 76
 הַכֵּלִים 'עֲשׂוּבָר' וְנִיצוּצוֹת שֶׁל קְרוּשָׁה 77
 נִפְלוּ לְמַטָּה, הָרִי כְּשֶׁנִּפְלָה 78
 הָאֲרִיָּה לְמַטָּה, נִשְׁפַּל וְיֵרֵד לְמַטָּה יוֹתֵר לְבַעַל-חַיִּים שֶׁאֲסוּר בְּאִכְלָהּ 79
 כּו' וְנִכְדָּוֵעַ שֶׁפָּל הַגְּבוּהַ בְּיֹתֵר, נוֹפֵל לְמַטָּה מִטָּה 80
 בְּיֹתֵר¹⁵, כַּמְשַׁל חוֹמַת אַבְנִים שֶׁנוֹפֵלָת כִּךְ שֶׁהַשׁוֹרֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת נוֹפְלוֹת 81
 קְרֹב, וְהַשׁוֹרֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת נוֹפְלוֹת רְחוֹק, וְלִכְן¹⁶ הָאֲרִיָּה שֶׁשָּׂרָשׁוֹ 82
 לְמַעְלָה גְּבוּהַ יוֹתֵר מֵהַשׁוֹר שֶׁל הַשׁוֹר לְמַעְלָה, וְלִכְן הָאֲרִיָּה הוּא בִּימִין 83
 וְהַשׁוֹר הוּא בְּשְׂמַאל, בְּנִפְלֵתוֹ לְמַטָּה נִעֲשֶׂה חַיָּה טְמֵאָה הַאֲסוּרָה 84

מִפֶּתַח דְּכָלִּיל שִׁית⁹, בְּחִינַת הַרְעַת נִקְרָאת מִפֶּתַח הַכּוֹלָל שֵׁשׁ (כִּי 1
 הֵיא כּוֹלָלַת בְּתוּכָה אֶת שֵׁשׁ הַמִּידוֹת חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֵרַת, נִצְחָה, הוֹד, יִסוּד, 2
 וּבִבְיָאוֹר הַמוֹשֵׁג "מִפֶּתַח" כֹּתֵב אֲדַמְדוּר הַצְּמַח צֶדֶק" בְּסֵפֶר דֶּרֶךְ מִצְוֹתַי: "כַּמוֹ 3
 הַמִּפֶּתַח שְׁפוּחַת הַתְּפִעּוֹת הַמְּדָה וּמְעוֹרְרָה, אוֹ סוּגְרָה ע"י שְׂמִסִּיחַ דַּעְתּוֹ". 4
 וְהֵינּוּ, דָּאָף שֶׁבְּחִינַת הַרְעַת 5
 הֵיא מְמוּצָע הַמַּחְבֵּר בֵּין פֶּתֶר 6
 שֶׁלְמַעְלָה מֵהַסְּפִירוֹת לְחֻקְמָה- 7
 וּבִינָה¹⁰ הַסְּפִירוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת (בֵּין 8
 לְמַעְלָה מְאֻצִּילוֹת בְּחִינּוֹת 9
 הָאִלּוּקוֹת שֶׁלְמַעְלָה מִסֵּדֵר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת' 10
 שֶׁל דִּרְגוֹת מוּגַדְרוֹת וּמוּגַבְלוֹת 11
 לְאֻצִּילוֹת עוֹלָם הָאֲצִילוֹת עֲצוּמוֹ, 12
 הַרְאֵשׁוֹן מֵאַרְבַּע הָעוֹלָמוֹת אֲצִילוֹת- 13
 בְּרִיאַה־יִצִּירָה-עֲשִׂיָּה שֶׁהֵם הָעוֹלָמוֹת 14
 שֵׁשׁ בְּהֵם סְפִירוֹת מוּגַדְרוֹת), מְקַל- 15
 מְקוּם לְהִיּוֹתָהּ בְּקוֹ הָאֲמָצְעִי, 16
 מֵאַחַר שֶׁבְּחִינַת הַרְעַת הֵיא בְּקוֹ 17
 הָאֲמָצְעִי שְׁאֵינוֹ נוֹטֵה לְיָמִין אוֹ לְשְׂמַאל 18
 בְּחִינַת הָאֲמָת שְׁאִין בָּהּ 19
 שִׁינוּיִים, שֶׁהוּא לְמַטָּה כְּמוֹ 20
 שֶׁהוּא לְמַעְלָה, וְהִירִידָה לְמַטָּה 21
 לֹא פּוֹעֵל בּוֹ שׁוּם שִׁנוּי הָרִי מוּבֵן 22
 שָׁגַם כְּמוֹ שֶׁהֵיא לְמַעְלָה 23
 בְּבִחִינּוֹת שֶׁלְמַעְלָה מֵאֲצִילוֹת, לְמַעְלָה 24
 מִסֵּדֵר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת' בֵּין פֶּתֶר 25
 לְחֻקְמָה-וּבִינָה כְּפִי שֶׁהַרְעַת הֵיא 26
 מִמוּצָע הַמַּחְבֵּר בֵּין הַכֶּתֶר שֶׁלְמַעְלָה 27
 מֵהַסְּפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת לְהַתְּחַלַּת הַסְּפִירוֹת 28
 דְּאֲצִילוֹת, כִּכְר בְּהִיּוֹתָהּ לְמַעְלָה יֵשׁ 29
 לָהּ שִׁיכוֹת גַּם לְמַטָּה, וְלִכְן 30
 נִעֲשִׂית מְמוּצָע הַמַּחְבֵּר בֵּין 31
 שֶׁכֵּל לְמִדּוֹת וְכַאֲמוֹר שֶׁגַם כְּפִי 32
 שֶׁהַרְעַת הֵיא חֶלֶק מֵהַמּוֹחִין, הֵיא 33
 כּוֹלָלַת גַּם אֶת שֵׁשׁ הַמִּידוֹת. וְלִכְן 34
 נִהְיָ בְּשִׁנָּה הַרְבִּיעִית פִּירוֹת הַעֵץ 35
 נֹאכְלִים בְּאוֹפֵן הַכּוֹלָל אֶת שְׁנֵי הָעוֹנִיִּים, 36
 שֵׁשׁ בְּהֵם גַּם מֵהַבְּחִינּוֹת שֶׁלְמַעְלָה מֵהַשְּׁגָתֵנוּ וְגַם מֵהַבְּחִינּוֹת שֶׁעֲלִינוּ לְבֹרֵר 37
 וְלַהַעֲלוֹת, וְלִכְן יִהְיֶה כָּל פְּרִיּוֹ קֹדֶשׁ הַלּוּלָם לַה', שֶׁצִּרְיָד פְּדִיּוֹן 38
 וְלֹא פְּדִיּוֹן הַפִּירוֹת הֵם 'קוּדֵשׁ', אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי מוֹתֵר בְּאִכְלָהּ. 39
 (ג) וּמִמְשִׁיף הַצְּמַח צֶדֶק: אָף שִׁיכוֹת בְּחִינּוֹת אֵלּוֹ לְשֵׁלֶשׁ 40
 שָׁנֵי עֲרֵלָה כּו'. וְהֵינּוּ, דְּלִקְאוּרָה אֵינוֹ מוּבֵן, מֵהִי הַשִּׁיכוֹת 41
 שֶׁל ג' רֵאשׁוֹנוֹת פֶּתֶר-חֻקְמָה-בִּינָה שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת גְּבוּהוֹת וְנְעוּלוֹת 42

(9) ראה זח"ב קעז, ב. לקו"ת ואתחנן ו, ד. ובכ"מ. (10) ראה תו"א תולדות יט, א. סה"מ תר"ס ע' נא. ד"ה ומשה הי' רועה תרצ"ד. (11) פרשתנו (קדושים) כט, ג. (12) ח"ב רמד, ב. וראה פרדס שער כד בסופו - הובא בלקו"ת שם. (13) אחרי יז, יד. (14) יחזקאל א, י. (15) ראה לקו"ת אמור לד, ג. שערי אורה שער הפורים נח, א ואילך. סה, א ואילך. (16) ראה תו"א מג"א

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 של 'בכל דרכיך דעה', הוא יברר ויפריד את הטוב שבהם מהרע ויעלה אותם
 45 לקדושה, וְלִכְאוּרָה, אֵיךְ נַעֲשֶׂה הַבִּירוּר והעילוי של הפירות בַּג' ^א
 46 שְׁנֵי עֲרָלָה, מֵאַחַר שֶׁהֵם מִג' קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת שְׂאִין לָהֶן
 47 עֲרָלָה וּבִירוּר, והם אסורים באכילה ויתבררו רק לעתיד לבוא. ?

48 אָךְ הַעֲנִין הוּא, שֶׁהַבִּירוּר

49 והעליה דַּג' קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת

50 הוּא בְּאֹפֶן שֶׁל דְּחִיָּה כְּעוֹר

51 שהדברים המותרים מתבררים

52 ומתעלים על ידי אכילתם והשימוש

53 בהם, הדברים האסורים מתבררים על

54 ידי עצם העובדה שדוחים אותם ולא

55 אוכלים מהם, אבל גם הם בעצם

56 עוברים ביורר (לפחות במידה מסוימת)

57 ואינם יוצאים מהכלל הקובע שהעולם

58 כולו נברא כדי שהאדם יעלה ויברר

59 אותו.

60 וְזֶהוּ פְּלִלוֹת הַחִילּוּק הַהַבְדֵּל

61 בֵּין הַבִּירוּר שֶׁל הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים

62 בעולם הוּא שֶׁעַל-יְדֵי קִיּוּם רַמ"ח

63 מְצוֹת-עֲשֵׂה בְּעִשְׂיָה חַיּוּבִית,

64 לְבִירוּר שֶׁל דְּבָרִים אַחֵרִים, הָאֲסוּרִים

65 באכילה או אפילו בהנאה שֶׁעַל-יְדֵי

66 שִׁס"ה מְצוֹת לֹא-תַעֲשֶׂה, עַל-

67 יְדֵי הַיִּמְנְעוֹת מִפְּעוּלוֹת מְסִיּוּמֹת

68 שֶׁהַבִּירוּר שֶׁעַל-יְדֵי רַמ"ח

69 מְצוֹת-עֲשֵׂה הוּא בְּדֶרֶךְ קְרוֹב

70 בֵּין הָאָדָם הַמְּבֻרָר וְהַדְּבָר הַמְּתַבָּרֵר עַל

71 יְדֵי אֲכִילתוֹ או שִׁימוּשׁ בּוֹ לְעִנְיַי תּוֹרָה

72 וּמִצְוֹת, וְאֵילּוּ הַבִּירוּר שֶׁעַל-יְדֵי

73 שִׁס"ה לֹא-תַעֲשֶׂה הוּא בְּדֶרֶךְ

74 דְּחִיָּה שֶׁל הַדְּבָרִים הָאֲסוּרִים. וְהֵינּוּ,

75 שֶׁהַבִּירוּר דַּג' קְלִיפּוֹת

76 הַטְּמָאוֹת נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה

77 שְׂדוּחָה אוֹתָם, וּבִפְרָט פְּאֶשֶׁר

78 מְצַטְעֵר מְזָה כּו' (פְּמִבְּאָר

79 בְּהַמְּשָׁף תְּרַס"ו¹⁹ שֶׁעַל-יְדֵי

80 הַצַּעַר מְגִיעִים לְמַעְלָה יוֹתֵר

81 מְאֹשֶׁר עַל-יְדֵי הַתַּעֲנוּג וְלִכֵּן

82 לְבַעֲלֵי-יְשׁוּבָה שֶׁמְצַטְעֵרִים וְחֹשִׁים

83 מִרְיוֹת עַל כֵּךְ שֶׁבְּעֵבֶר הֵיוּ רְחוּקִים

84 מִדְּבִיקוֹת בְּאֻלּוּקוֹת יֵשׁ יִתְרוֹן עַל

85 צְדִיקִים גְּמוּרִים שְׁעוֹבִידִים אֶת ה' מִתּוֹךְ עוֹנֵג עַל הַיּוֹתֵם קְרוֹבִים לְאֻלּוּקוֹת),

86 פְּמִבְּאָר בְּדִרוּשִׁים מֵאִמְרֵי חֲסִידוֹת הַמְּבַאָרִים אֶת הַחִילּוּק הַהַבְדֵּל

1 באכילה, מֵהַשְּׂאִינֵי-כֶּן הַשּׁוֹר, אָךְ שְׂגָם שָׂרְשׁוֹ מִפְּנֵי שׁוֹר'
 2 שְׂבִמְרָכְבָּה, וְאִם כֵּן מוֹבֵן שְׂגָם לוֹ יֵשׁ שׁוֹרֵשׁ גְּבוּהָ וְנַעֲלָה, מְכַל-מְקוֹם
 3 לְהִיּוֹתוֹ לְמִטָּה מִפְּנֵי אֲרִיָּה, כִּיּוּן שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַשּׁוֹר לְמַעְלָה נִמְוָךְ
 4 מִשׁוֹרֵשׁ הָאֵרֶיזָה לְמַעְלָה, לְכֵן גַּם לְאַחַר הַשְּׂבִיכָה שֶׁגִּרְמָה 'נְפִילָה' שֶׁל
 5 נִיּוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אֵל

6 תוֹךְ הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחֹמְרִיּוֹת, כִּכֵּל זֹאת

7 אֵינּוּ נִפְרָד מִן הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי

8 וְאֵינּוּ אֲסוּר בְּאֲכִילָה, אֲלֵא הוּא

9 בְּהִמָּה טְהוֹרָה].

10 וְלָכֵן מֵהַ שְׂנַפְלוֹ קֶצֶת חֶלֶק

11 מוֹעֵט מִבְּחִינַת ג' רֵאשׁוֹנוֹת

12 בְּתַר-חֲכֵמָה-בִּינָה לְמִטָּה,

13 נִפְלוֹ לְמִטָּה יוֹתֵר, לְעִנְיַיִם

14 נְחוּתִים יוֹתֵר מֵהַנְּפִילָה' שֶׁל דְּרֻגוֹת

15 נְמוּכוֹת יוֹתֵר לְמַעְלָה שְׂגָם נִפְלוֹ אֵךְ לֹא

16 נִמְוָךְ כֵּל כֵּךְ, אֲבָל שְׁלוֹשׁ בְּחִינּוֹת נַעֲלוֹת

17 אֵלוֹ, כְּתַר-חֲכֵמָה-בִּינָה יִרְדוּ וְנִפְלוּ

18 לְמַטָּה בִּיּוֹתוֹ, הֵינּוּ בְּג' קְלִיפּוֹת

19 הַטְּמָאוֹת, וְזֶהוּ עֲנִין פִּירוֹת

20 עֲרָלָה שֶׁהֵם מִג' קְלִיפּוֹת

21 הַטְּמָאוֹת וְאֲסוּרוֹת בְּאֲכִילָה

22 [וְלִהְיֵעַר שֶׁהַדּוּגְמָא שֶׁהוּבָאָה

23 בְּתַנְיָא¹⁷ עַל מְאָכְלוֹת אֲסוּרוֹת

24 שֶׁהֵם מִג' קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת

25 לְגַמְרֵי - הִיא מְעַרְלָה דְּקָא]

26 וּבּוֹרָאֵי הַדְּבָר מְדוּקָא וּמְכוּוֹן].

27 וְיִסְסִים אֲדַמְו"ר הַצַּמַּח דְּק' בְּמֵאֵמֶר

28 הַנּוֹכְרִי: וְזֶהוּ עֲנִין ג' שְׁנֵי עֲרָלָה

29 כּו' שֶׁהֵן תַּהוֹ וְנָבְהוּ וְחוּשָׁף,

30 שְׁלוֹשׁ בְּחִינּוֹת שֶׁל הַעֵלֶם וְהַסְתֵּר עַל

31 אֻלּוּקוֹת וְשִׂרְשָׁן מִמָּה שְׂנַפֵּל

32 בְּשִׂבְרֵת הַפְּלִים מִתַּהוֹ וְנָבְהוּ

33 וְחוּשָׁף הַעֲלִיּוֹן כּו' כִּפֵּי שֶׁהֵן

34 בְּחִינּוֹת גְּבוּהוֹת וְנַעֲלוֹת בְּאֻלּוּקוֹת,

35 כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל הַשְּׂבִיכָה הַנַּעֲלוֹת יוֹתֵר

36 נִפְלוֹ לְמַטָּה יוֹתֵר.

37 (ד' אָךְ עֲדִיין צְרִיף לְהַבִּינֵן דְּבַר

38 נוֹסֵף בְּעִנְיַן פִּירוֹת הַעֲרָלָה, הַרִי נֵאֵמֶר

39 בְּקַהֲלָת גַּם אֶת הָעוֹלָם נִמְן

40 בְּלִפְסָם¹⁸, וְהַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל

41 הַפְּסוּק הִיא שֶׁכָּל עֲנִינֵי הָעוֹלָם

42 הֵם בְּשִׂבְלֵי עֲבוֹדַת הָאֱדָם, שִׂיבְרָר אוֹתָם כּו', כִּדֵּי שְׁעַל-יְדֵי

43 שֶׁהָאָדָם בָּא אִיחָם בְּמַנְעַ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְתוֹרָה וּמִצְוֹת וְלְעִבּוּדַת ה' בְּאֻפֵּן

צג, ג. לקו"ת שה"ש ט, ד. 17) ספ"ו. רפ"ז (בהגהה). 18) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב. 19) ע' קו ואילך.

ט וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו וגו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 סתירה לכך שיש להם שורש נעלה אלא אדרבה, דווקא הגבוה ביותר נופל
 43 למטה יותר. וְזֶהוּ וּבִשְׁנֵה הַתְּמִשִּׁית גו' לְהוֹסִיף לָכֶם גו',
 44 שְׁהוּא עֲנִין תּוֹסַפֵּת אֹר שֶׁלֹּא נִמְשַׁךְ וְנִתְגַּלָּה קוֹדֵם לָכֵן, לִפְנֵי הַבִּירוֹר
 45 שֶׁנִּפְעַל בְּשֹׁלוֹשׁ הַשָּׁנִים הַרְאִשׁוֹנוֹת, וְהוּא אֹר הַנִּמְשָׁךְ מִקּוֹצוֹ שֶׁל יו"ד
 46 דְּשֵׁם הַיָּוֵי, וְהוּא בְּחִינַת
 47 הַפְּתֵר, כַּמְבֹאֵר בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת
 48 שֶׁעֲשֵׂר הַסְּפִירוֹת רְמוּזוֹת בְּשֵׁם הַיָּוֵי,
 49 וּבְחִינַת הַחֵתֵר שֶׁלִּמְעַלָּה מִהַסְּפִירוֹת
 50 מְרוּמָזוֹת בִּיקוּץ שֶׁבְרָשׁ הָאוֹת יו"ד,
 51 חֵינּוּ לְמַעַלָּה מֵהָאוֹת עֲצֵמָה וּמִשֵּׁם
 52 דְּרָקָא נִמְשָׁךְ תּוֹסַפֵּת הָאֹר
 53 לְהוֹסִיף לָכֶם כו' 22 וְהִיא תּוֹסַפֵּת
 54 אֹר מִבְּחִינָה שֶׁלִּמְעַלָּה מִסֹּדֵר
 55 הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת.
 56 וְעַל-פִּי-זֶה מוֹכֵן שֶׁשָּׂכָר זֶה
 57 הֵבֵא עַל בִּירוֹר הַקְּלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת וְנִתְּן
 58 מִלְּמַעַלָּה מִמְדְּרִיגָה גְבוּהָה בִּירוֹר הוּא
 59 לְמַעַלָּה מִהַשָּׂכָר דָּקָל שְׂאֵר
 60 הַמְּצוֹת. דְּהֵנָּה יָדוּעַ מֵהַ
 61 שְׂכָתוּב בַּזְהַר 23 שֶׁהַמְּצוֹת
 62 תְּלוּיֹת בְּשֵׁם הַיָּוֵי קְעֻנְבִי
 63 דְּתַלְיָא בְּאַתְקְלָא (קְעֻנְבִי
 64 הַתְּלוּיִים בְּאֶשְׁכּוֹל), יֵשׁ מְצוֹת
 65 הַתְּלוּיֹת בְּאוֹת י' דְּשֵׁם הַיָּוֵי,
 66 יֵשׁ הַתְּלוּיֹת בְּאוֹת ה'
 67 רֵאשׁוּנָה, וְיֵשׁ הַתְּלוּיֹת בְּאוֹת
 68 ו' אוֹ בְּאוֹת ה' אַחְרוֹנָה.
 69 וְלָכֵן, עַל-יַדֵּי קִיּוֹם הַמְּצוֹת
 70 בְּפוּעַל מְמַשְׁכִּים מִלְּמַעַלָּה לַמְּטָה
 71 גִּילּוּי אֹר מִבְּחִינַת ד' אוֹתִיּוֹת
 72 דְּשֵׁם הַיָּוֵי. וְזֶהוּ שֶׁשָּׂכָר
 73 הַמְּצוֹת (הֵן אִם הוּא בְּדֶרֶךְ
 74 סִיבָה וּמִסּוּכָב סִיבָה וְהוֹצָאָה
 75 הַבָּאָה יִשְׁרוֹת מִהַסִּיבָה, אוֹ אֶפִּילוּ
 76 בְּאֹפֶן סְגוּלִי) הוּא עֲנִין
 77 שְׂבַעְרָךְ, וְיֵשׁ יַחַס וְהַתְּאֵמָה בֵּין הַמְּצוּוֹה וְהַשָּׂכָר שֶׁנִּתְּן עַל קִיּוֹם הַמְּצוּוֹה,
 78 כִּיּוֹן שֶׁהַמְּשַׁכָּה הִיא רַק מִד' אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַיָּוֵי, שֶׁהֵן פְּגָדָה
 79 עֲשׂוֹר סְפִירוֹת 24, י' - חֲכֵמָה, כִּי חֲכֵמָה הִיא רֵאשִׁית הַמוֹחֵן וְתַחֲלִילַת
 80 הַהַתְּגַלּוּת שֶׁלּוֹ הֵיא בְּנִקְדָּה בְּלִבֵּד כְּצוֹרֵת אוֹת יו"ד ה' רֵאשׁוּנָה - בִּינָה
 81 שֶׁהִיא הַסְּתַעְפוֹת וְהַתְּחַבְּבוֹת הַחֲכֵמָה כְּצוֹרֵת אוֹת ה' שִׁישׁ לֵה קִיּוֹם לְאוֹרֵךְ
 82 וְלוֹרְחָב, ו' - מְדוּת שְׁעִינָם הַמְּשַׁכָּה וְהַתְּגַלּוּת כְּצוֹרֵת אוֹת ו' הַנִּמְשַׁכָּה

1 שְׂבִין עֲבוֹדַת הַיְּבוּרִים לְעֲבוֹדַת הַנְּסִיּוֹנוֹת 20 שְׁדוּקָא עַל יַדֵּי
 2 עֲבוֹדוֹת הַנְּסִיּוֹנוֹת מְבַרְרִים אֶת ג' הַקְּלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת (וְכַמוֹ שֶׁמְבַאֵר אֲדַמְ"ר
 3 הַצְּמַח צְדָק' בְּסִפְרוֹ דְרַךְ מְצוֹתֵיךְ: "וְהֵנָּה עַל-יַדֵּי הַנְּסִיּוֹן נִתְּבַרֵר וְיוֹצֵא הַטּוֹב
 4 הַמוֹסְתֵר שֶׁנִּפְל מְעוֹלָם הַתְּהוֹ שֶׁנִּפְל לַמְּטָה בְּהַדְּבַר הַמְּסַתֵּר שֶׁמִּמֶּנּוּ בֹא
 5 הַנְּסִיּוֹן... כִּשְׁהִיא בְּגֵדֵי נְסִיּוֹן שֶׁמְצַעֵר
 6 בְּנַפְשׁוֹ וְעַכ"ז דוּחָה, הֵנָּה ע"י זֶה הַצְּעֵר
 7 שֶׁהַקְּלִיפָה מְצַעֵר אוֹתוֹ וְסוֹבֵל צַעֲרָה
 8 בּוֹה י"ל שֶׁמוֹצֵיא הַטּוֹב שְׂבָה וְנִהַפֵּךְ
 9 לְטוֹב מִמֶּשׁ וְעוֹכֵץ מ"ש הָאֹר הַחַיִּים
 10 פִּרְשַׁת שְׁמוֹת עַל פְּסוּק וְכֹאשֶׁר יַעֲנוּ
 11 אוֹתוֹ כו' וְזֶה לִי עֵינָיו דְּעֲבוֹדַת פְּרַךְ אוֹ
 12 עֵינָיו דְּקַמְצַעֵר בְּנַפְשׁוֹ וְסוֹבֵל
 13 (וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה
 14 הַסְּתַלְקוֹת צְדִיקִים, שְׂעַל-יַדֵּי-
 15 זֶה נַעֲשֶׂה בְּרוֹר ג' קְלִיפּוֹת
 16 הַטְּמָאוֹת 21 כִּפִּי שֶׁמְבַאֵר ב'אֲגַרַת
 17 הַקְּדוּשׁ' שֶׁבְּסִפְרוֹ הַתְּנִיא (סִימֵן כּוֹ) עַל
 18 מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל "לֵמָּה נִסְמַכָּה פִּרְשַׁת
 19 מְרִים לְפִרְשַׁת פְּרָה, לֹמַר לָךְ מֵהַ פְּרָה
 20 מִכְּפִרַת, אִף מִיתַת צְדִיקִים מִכְּפִרַת",
 21 אֲשֶׁר כִּשֵׁם שְׁעַל-יַדֵּי פְּרָה אֲדוּמָה נִיתֵן
 22 לְטַהֵר טוֹמָאוֹת מֵת שֶׁהִיא הַטּוֹמָאָה הַכִּי
 23 חֲמוּרָה, כִּךְ מִיתַת צְדִיקִים 'מִטְּהַר',
 24 חֵינּוּ מְבַרְרַת וְעַמְלָה גַם אֶת הַקְּלִיפּוֹת
 25 הַטְּמָאוֹת, "כְּנוֹדַע שְׁכַל עַמַּל הָאֲדָם
 26 שֶׁעַמְלָה נַפְשׁוֹ בְּחֵייו לְמַעַלָּה בְּבַחֲנֵת
 27 הָעֵלָם וְהַסֵּתֵר, מִתְּגַלָּה וּמֵאִיר בְּבַחֲנֵת
 28 גִּילּוּי מִלְּמַעַלָּה לַמְּטָה בַּעַת פְּטִירַתוֹ...
 29 בְּפִטְרִיתוֹן [שֶׁל צְדִיקִים] מֵאִיר חֲסֵד ה'
 30 מְעוֹלָם עַד עוֹלָם עַל יִרְאוּי וְפוּעַל
 31 יִשׁוּעוֹת בְּקִרְבַּי הָאֲרֵץ לְכַפֵּר עַל עוֹן
 32 הַדּוֹר אִף גַם עַל הַדּוֹנוֹת שֶׁהֵן מִג'
 33 קְלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת").
 34 (ה) וְעַל-יַדֵּי-זֶה עַל יַדֵּי הַבִּירוֹר שֶׁל
 35 הַקְּלִיפּוֹת בְּשֹׁלוֹשׁ הַשָּׁנִים הַרְאִשׁוֹנוֹת
 36 הֵנָּה בְּשֵׁנָה הַתְּמִשִּׁית גו' לְהוֹסִיף לָכֶם גו'. וְזֶהוּ, שֶׁלְּאֲחֵרֵי
 37 הַבְּרוּר דְּג' שְׁנֵי עָרְלָה עַל-יַדֵּי הַדְּחִיָּה כו', כַּמְבֹאֵר לַעֲלֵל שֶׁעֲצֵם
 38 הַדְּחִיָּה וְהַהִינְעוּת מֵאֲכִילָה פּוּעֵלַת בִּירוֹר וְעִלּוּי אֶפִּילוּ בְּפִירוֹת הַחַיּוֹת
 39 וְהַקִּיּוֹם שֶׁלָּהֶם הֵם מִהַקְּלִיפּוֹת הַטְּמָאוֹת אֲזִי מְגִיעִים לְשֶׁרֶשׁ שְׁלָהֶם
 40 בְּקְדוּשָׁה לְמַעַלָּה בְּאוֹקוֹת בְּבַחֲנֵת ג' רֵאשׁוֹנוֹת פְּתֵר-חֲכֵמָה
 41 בִּינָה וְכִפִּי שֶׁנִּתְּבַאֵר לַעֲלֵל הַעוֹבְדָה שִׁירוֹ לַמְּטָה לְקִלְיפּוֹת הַטְּמָאוֹת הִיא לֹא

(20) ראה סהמ"צ להצ"צ קפו, א ואילך. ועוד. (21) ראה סהמ"צ שם קצא, סע"ב בשוה"ג. (22) לקו"ת פרשתנו ל, ד. אוה"ת פרשתנו ע' קמג. (23) ראה תיקוני זהר בהקדמה (ב, א). שם תיקון מא (פא, ב). וראה גם לקו"ת פקודי ג, ב ואילך. (24) עץ חיים שער ג (שער סדר אצי' למהרח"ו) פ"א. שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א-ב. שערי קדושה להרח"ו ח"ג שער א.

ש"פ אחריי-קדושים, י"ג אייר, ה'תשכ"ח

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

עולם ה'תיקון' דווקא ועד לה' אחרונה, בחינת השטח
 בהתפשטות הכי גדולה, התחלת הארת עשר הספירות היא באות יו"ד,
 בחינת נקודה בלבד, אבל הסיים הוא באות ה' האחרונה שיש לה אורך ורוחב
 והיא רומזת להארה שמתרחבת ומתפשטת ביותר, שזהו ענינה של
 השנה הרביעית, שלא זו בלבד
 שהפירות מותרים באכילה אלא יש
 בהם קדושה מיוחדת ועל-ידי-זה
 מגיעים לשנה החמשית,
 בחינת קוצו של יו"ד, ולכן על
 השנה החמישית נאמר "להוסיף לכם"
 כי זו הוספה ועליה באין-ערוך,
 כמבואר לעיל באריכות.
 וזהו גם כללות ענין ירידת
 הנשמה בגוף, שגם בה מצינו
 מעין זה, היינו ארבע בחינות ועוד
 בחינה חמישית נעלית מכל הארבע,
 כפי שהולך ומפרט שיש בזה ד'
 מדרגות, וכפי שאומרים²⁷
 בברכות השחר נשמה שנתת בי
 טהורה היא, אתה בראתה,
 אתה יצרתה, אתה נפתתה
 בי, היינו שהולך ומונה ארבע דרגות
 מלמעלה למטה, "טהורה היא"
 (הנשמה כפי שהיא בשרשה בעולם
 האצילות), "בראתה" (בעולם
 הבריאה), "יצרתה" (בעולם היצירה),
 "נפתתה" (להיות נשמה בגוף בעולם
 העשייה) וירידה זו היא צורך
 עליה, שעל-ידי-זה דווקא מתוך
 הירידה הגדולה ובאמצעותה
 מגיעים לתכלית העליה,
 למעלה גם מבחינת טהורה
 היא, כמבואר בכמה מקומות
 שבהכרח לומר שהעלייה שלאחר
 הירידה היא לדרגה נעלית יותר מזו
 שבה היתה הנשמה קודם הירידה שאם
 לא כן מה התועלת וה'רווח' מהירידה,
 על כך מבואר כאן שלאחר הירידה, הרי על-ידי עבודת ה' בתורה ומצוות
 בעולם הזה התחתון, הנשמה מתעלית למדרגה שלמעלה מ"טהורה היא"
 שזוהי המדרגה החמשית שלמעלה מד' המדרגות, מ"טהורה
 היא" עד נפתתה ב"י, ועליה זו נעשית על-ידי הירידה בגוף
 דווקא, שזהו מצד מעלת שרש הגוף, על-דרך

לאורך, מלמעלה למטה וה' אחרונה - מלכות שמורידה את השפעת
 הספירות למטה לעולמות ולנבראים, וכנגד ד' העולמות²⁵ אצילות
 (אות יו"ד) בריאה (אות ה' ראשונה), יצירה (אות ו') עשייה (אות ה' אחרונה).
 אבל על-ידי מצות ערלה נמשכת בחינה החמשית, שלמעלה
 מהמדרגות הנרמזות בארבע האותיות
 של שם הוי', קוצו של יו"ד,
 בחינת הכתר, שלמעלה מד'
 אותיות שם הוי' (כמבאר
 ב'אגרת התשובה'²⁶), שזהו
 ענין של הוספה שבאין-
 ערוך, לגבי ההמשכה וההתגלות
 הפעלת בארבעת השנים הקודמות,
 והמשכה זו של התוספת באין-ערוך
 היא מבחינת ג' ראשונות
 שלמעלה מהשתלשלות
 העולמות.
 וזהו שמסים הכתוב בפסוקי פרשת
 ערלה אני הוי' אלגים,
 דמאחר שזהו ענין שלמעלה
 מהשתלשלות, מבחינת הכתר
 שלמעלה מעשר הספירות, לכן
 צריך הבטחה מיוחדת
 שיומשך בהשתלשלות ויאיר
 גם בארבעת העולמות.
 וכל זה נעשה על-ידי הברור
 שברוך דחיה, שדווקא על-
 ידי-זה נמשכים אורות
 שלמעלה מהשתלשלות
 כמבואר לעיל לגבי מעלת הביורר על
 ידי מצוות לא-תעשה ויתירה מזו על
 ידי עבודת הניסיונות.
 אף בכדי שתהיה ההמשכה
 למטה, יש צורך בהקדמת
 העבודה ד'תיקון' דווקא.
 והינו, שקוצו של יו"ד,
 בחינת הכתר, ספירות ד'תהו',
 והוא ענין ד' האותיות דשם
 הוי', ועד לה' אחרונה, בחינת השטח
 בהתפשטות הכי גדולה, שזהו ענינה של השנה
 הרביעית, ועל-ידי-זה מגיעים לשנה החמשית,
 בחינת קוצו של יו"ד. וזהו גם כללות ענין
 ירידת הנשמה בגוף, שיש בזה ד' מדרגות, וכפי
 שאומרים²⁷ נשמה שנתת בי טהורה היא, אתה
 בראתה, אתה יצרתה, אתה נפתתה בי, וירידה
 זו היא צורך עליה, שעל-ידי-זה מגיעים
 לתכלית העליה, למעלה גם מבחינת טהורה
 היא, שזוהי המדרגה החמשית שלמעלה מד'
 המדרגות, ועליה זו נעשית על-ידי הירידה בגוף
 דווקא, שזהו מצד מעלת שרש הגוף, על-דרך
 נמשך ומתגלה על-ידי
 העבודה ד'תיקון', כי אמנם בסדר המדרגות הכתר הוא למעלה מעשר
 הספירות ו'תהו' הוא למעלה מ'תיקון' אבל גם המשכת הענינים הנעלים
 ביותר היא על ידי עבודת ה' דווקא בתוך סדר השתלשלות, בתוך ה'תיקון',
 והוא ענין ד' האותיות דשם הוי', שרומזת לעשר הספירות של

(25) עין חיים שער מב שם. שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ב. שערי קדושה שם. (26) פ"ד (צד, ב). (27) נוסח "אלקי נשמה" בברכת השחר.

י"א וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו וגו'

ביאור בדרך אפשר

41 האכילה האדם עובד את ה' ועוסק בתורה ומצוות נעשה ברור העולם
 42 לעשותו מקום ראוי להשראת והתגלות אלוקות, והעולם מגיע למילוי
 43 המטרה שלשמה נברא להיות דירה לו יתברך. ואף שזהו המעבר
 44 מהמדבר לארץ ישראל (וכן הייתה של הנשמה בגוף) ענין של דירה,
 45 וכידוע שזו היתה טענת
 46 המרגלים שלא רצו ליכנס
 47 לארץ, מאחר שלא רצו
 48 לרדת ממדרגתם הרוחנית הנעלית
 49 ולעסוק בברור עניני
 50 העולם³⁰ על-ידי חרישה וריעה
 51 וכד', הרי האמת היא שירידה
 52 זו היא צורך עליה, ובסופו של
 53 דבר היא מביאה לעלייה למצב הרבה
 54 יותר נעלה מזה שהיה קודם הייתה,
 55 וכמו שכתוב³¹ בדברי יהושע
 56 וכלב במענה לטענות המרגלים
 57 טובה הארץ מאד מאד, ב'
 58 פעמים מאד³², להורות על גודל
 59 העלייה, עד להתעלות באין-ערוך, פי
 60 דוקא הפניסה לארץ
 61 להתעסק בברור עניני העולם
 62 היא תכלית העבודה, וכפי
 63 שהובא לעיל (על הפסוק "גם את
 64 העולם נתן בליבם") שעבודת
 65 הביוריים (של כל חלקי העולם, אפילו
 66 הקליפות הטמאות) היא התכלית של
 67 בריאת העולם, ועל-ידי-זה
 68 נעשית אמתית העלייה
 69 לנשמה, שמגיעת למדרגה
 70 החמשתית, כנ"ל שהעלייה
 71 שלאחר הייתה היא עליה למדרגה
 72 הרבה יותר נעלית ממדרגת הנשמה
 73 קודם הייתה.
 74 ז והו גם פללות העבודה
 75 דספירת העומר, שענינה הוא ברור הנפש הבהמית והעלאתה
 76 לקדושה, שלכן בא קרבן העומר בבית המקדש משעורים דוקא,
 77 מאכל בהמה³³, להורות על כך שהעבודה הרוחנית של ספירת העומר
 78 היא בירור הנפש הבהמית, ועל זה נאמר³⁴ שכנסת ישראל מבקשת
 79 מהקדושי-בין-הוא משכני אחריו תקרב אותי אלך נרוצה ביהו.
 80 והינו, שבתחלה נאמר משכני, לשון יחיד, דקאי הכונה על

ביאור בדרך אפשר

1 על-דרך מעלת שרש הכלים לגבי שורש האורות, כמו שנתבאר
 2 לעיל בארוכה במאמרים שלפני-זה²⁸ דיבור-המתחיל "כימי
 3 צאתך מארץ מצרים" שנאמר באחרון של פסח ודיבור המתחיל "ויאמר לו
 4 יהונתן מחר חודש" שנאמר בשבת פרשת שמיני שנה זו, תשכ"ח (יצא לאור
 5 עם ביאור בדרך אפשר בדבר מלכות'
 6 בשבועות הקודמים) ונקודת הדברים
 7 היא שהיחס בין הנשמה והגוף דומה
 8 ליחס שבין האורות והכלים, וכשם
 9 ששורש הכלים נעלה משורש האורות,
 10 כך שורש הגוף נעלה משורש הנשמה,
 11 וכמו שעל-ידי המשכת והתלבשות
 12 האורות בכלים נעשה יתרון ותוספת
 13 באורות (כי הכלים הקולטים ומכילים
 14 את האור הם גם גורם להמשכת
 15 והתגלות האור), כך גם על ידי ירידת
 16 הנשמה להתלבשותה בגוף (שהיא
 17 כהמשכת האורות בכלים, כי אברי
 18 הגוף גורמים לאור הנפש להתגלות
 19 ולהאיר, כפי שרואים במוחש שכאשר
 20 איבר מסוים נחלה ונחלש ואור הנפש
 21 מסתלק ממנו, הרי כשהאבר מבריא,
 22 אור הנפש חוזר ונמשך בו מאליו),
 23 הנשמה מתעלית לדרגה נעלית יותר
 24 מכפי שהיתה לפני שירדה למטה
 25 והתלבשה בגוף.
 26 ז והו פי תבאו אל הארץ
 27 ג', ולכן ענין פירות הערלה שמבטא
 28 את כללות עבודת הביוריים והעבודה
 29 על ידי ירידת הנשמה בגוף קשור עם
 30 הכניסה ל"ארץ" שהתחלה בזה
 31 בעבודת הביוריים האמורה לעיל
 32 בעבודת כל אחד מישראל
 33 בפרט, בתור יחיד היא פיריית
 34 הנשמה בגוף, ובכללות
 35 ישראל בכלל, הוא ענין הפניסה לארץ כפשוטה (לאחר
 36 ההכנה לכניסה לארץ במשך זמן היותם במדבר), שאז היתה
 37 תחלת עבודתם בעניני העולם, החורש והזרע כו'²⁹, בעור
 38 שבהיותם במדבר ניזונו מהמן מהשמים ועד ונטעתם כל עץ מאכל,
 39 שהחרישה והוריעה מביאות לתוצאות של אוכל שגמשך בפנימיות
 40 האדם והופך להיות דם ובשר כבשרו, שעל-ידי-זה כאשר בכוח

28) בד"ה כימי צאתך דאחרון של פסח פ"ט ובד"ה ויאמר לו יהונתן פ"ח ואילך (תורת מנחם - התוועדויות חנ"ב ע' 272 ואילך; ע' 329 ואילך). 29) לשון המשנה - שבת עג, א. 30) ראה לקו"ת ר"פ שלח (לו, ג ואילך. לז, ב ואילך). ובכ"מ. 31) שלח יד, ז. 32) ראה לקו"ת שלח שם (לו, א-ב). 33) סוטה יד, סע"א במשנה. פסחים ג, סע"ב. וראה לקו"ת אמור לה, ד. לו, ד ואילך. מאמרים שבהערה הבאה. 34) שה"ש א, ד. ד"ה משכני במאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' כט; אוה"ת שה"ש

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

26 (אחרי העבודה של ספירת העומר ועל ידה) נִכְלָל גַם גִּילוי תּוֹרָתוֹ שֶׁל
 27 מְשִׁיחַ שִׁיְהִיָּה בַּגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. וְכָל זֶה הֵן מֵתן תּוֹרָה וְהֵן גִּילוי
 28 שֶׁל תּוֹרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּרוּר הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית דְּוָקָא,
 29 עַל-דֶּרֶךְ הָאֲמוּר לַעֲלֵל שְׂכָדִי לַהֲגִיעַ לַמַּעֲלָה הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית
 30 צְרִיכָה לִהְיוֹת קוֹדֵם יְרִידָה לֵארוֹן
 31 גְּשִׁמִּית וְעִסוּק בַּעֲנִינֵי הָעוֹלָם (כְּמוֹ
 32 הִירִידָה שֶׁל הַנִּשְׁמָה בַּגּוֹף), שֶׁעַל זֶה
 33 נֹאמַר כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ
 34 דְּוָקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה עַל יְדֵי
 35 הִירִידָה בְּאִים אַחַר כֵּךְ לַעֲלִיָּה הַגְּדוּלָּה
 36 שֶׁעֲלֶיהָ נֹאמַר הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ
 37 חֲדָרְיוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה הַגִּילוי
 38 דְּמִתְּן-תּוֹרָה, כּוֹלֵל גַּם גִּילוי
 39 דְּרִיזוֹן דְּרִיזוֹן הַסּוּדוֹת שֶׁבְּסוּדוֹת
 40 (שִׁיבּוּאוֹ בְּתַכְלִית הַגִּילוי בְּתוֹרַתוֹ שֶׁל
 41 מֹשֶׁה), וּבְאֹפֶן שֶׁנַּעֲשִׂית קַבְּלַת
 42 הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה
 43 וּבַכְּפִימִיּוּת³⁸.

1 הַמְּשִׁיכָה וְהַקִּירוּב מְלֻמְעָלָה לְנַפְשׁ הָאֱלֹקִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 2 שֶׁהַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית מִתְקַרֶּבֶת וּמִתְחַבֵּרֶת לְאֱלֹקוֹת, מְבַרְרֶת הַנֶּפֶשׁ
 3 הָאֱלֹקִית אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וּמְבַרְרֶת וּמַעֲלָה גַם אוֹתָהּ, שֶׁזֶּהוּ
 4 אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה, לְשׁוֹן רַבִּים, הֵינּוּ שְׁגַם הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
 5 מִתְּהַפֵּכֶת לְאֱלֹקִית, וְעַל-יְדֵי-
 6 זֶה הַרוּחַ לַפְּעוּלַת הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית עַל
 7 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית גִּיתוּסָף עִילוי
 8 וְיִתְרוֹן גְּדוֹל יוֹתֵר בְּנַפְשׁ
 9 הָאֱלֹקִית עֲצֻמָּה, שֶׁזֶּהוּ שְׁבַח
 10 הַשְּׁבוּעוֹת עִם סִיּוּם וְהַשְּׁלַמַּת
 11 הָעֲבוּדָה שֶׁל יְמֵי סְפִירַת הָעוֹמֵר כְּבִירוֹר
 12 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מִקְרִיבִים שְׁתֵּי
 13 הַלְחָם שְׁבָאִים מִחִטִּים³⁵,
 14 מֵאֶכָל אֲדָם, אֲתָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 15 קְרוּיִין אֲדָם³⁶ לַהֲרוּת עַל הָעֲלִיָּה
 16 וְהַקִּירוּב לְאֱלֹקוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית
 17 עֲצֻמָּה. וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקִיִּים הָאֲמוּר
 18 בַּהֲמִשָּׁךְ הַפְּסוּק הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ
 19 חֲדָרְיוֹ, שֶׁנַּמְצָא הִיהוּרֵי עַם
 20 הַמֶּלֶךְ לְבִדּוֹ (עַר מִיטָן מֶלֶךְ
 21 אֲלִיִּין הוּא עִם הַמֶּלֶךְ לְבִדּוֹ), דְּקָאֵי
 22 וְהַכּוֹנֵנָה עַל מִתְּן-תּוֹרָה, וְכִיּוֹן
 23 שֶׁמִּתְּן-תּוֹרָה לֹא יִהְיֶה עוֹד
 24 פַּעַם³⁷, הָרִי בְּזֶה בְּהַתְּגַלוֹת
 25 הָאֱלֹקִית הַגְּדוּלָּה שֶׁהִיָּתָה בְּמִתְּן תּוֹרָה

14 עַל-יְדֵי בְּרוּר הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית דְּוָקָא, עַל-דֶּרֶךְ כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ דְּוָקָא,
 15 וְעַל-יְדֵי-זֶה הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה הַגִּילוי דְּמִתְּן-תּוֹרָה, כּוֹלֵל גַּם גִּילוי
 16 דְּרִיזוֹן דְּרִיזוֹן, וּבְאֹפֶן שֶׁנַּעֲשִׂית קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה וּבַכְּפִימִיּוּת³⁸.

ח"א ע' עה ואילך; סה"מ תרנ"ה ע' קעב ואילך. 35) אמור כג, יז. משנה מנחות נב, ב. וראה תו"א ויקהל קטז, ב. לקו"ת במדבר י, ד. טז, ד. סהמ"צ להצ"צ כז, ב. וראה אג"ק ח"י"ג ע' ה. 36) יבמות סא, א. 37) ראה סה"מ תרמ"ז ע' פז. עטר"ת ס"ע רצא. תש"ט ע' 57 (השני). ועוד. 38) לשון ברכת רבותינו נשיאנו בקשר לחג השבועות - נתבאר בלקו"ש ח"ד ע' 1307. ח"ח ע' 272. ח"י"ג ע' 158. ועוד.

המשך ביאור למס' שבת ליום רביעי עמ' ב

1 פְּרָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִיָּתָה יּוֹצֵאה בְּרַצּוּעָה שְׁבִין קַרְנֵיהָ.
 2 תְּמוּהָה הַגְּמֵרָא: וְיִדְרָא פְּרָה תּוֹרָא לִיה - וְכִי רַק פְּרָה אַחַת הִיָּתָה לוֹ
 3 לְרַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, שְׂאוּמֵרַת הַמִּשְׁנָה פְּרָתוֹ, וְהָא אָמַר רַב
 4 וְאָמְרֵי לָה אָמַר רַב וְהוֹדָה אָמַר רַב, תְּרִסַּר אֲלָפֵי עֲגוּלֵי הוּנָה מְעֻשָׁה,
 5 בְּמַעֲשֵׁר בַּהֲמָה, רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְעַדְרִיהָ, כֹּל שְׂתָא וְשְׂתָא -
 6 כֹּכַל שָׁנָה וּשְׁנָה, וְאִם כֵּן פְּרוֹת רַבּוֹת הִיוּ לוֹ. מִתְּרַצַּת הַגְּמֵרָא: תִּנְאַ
 7 - הַתְּבָאָר בְּרִייתָא, לֹא שְׁלוֹ הִיָּתָה פְּרָה זוֹ, אֲלָא שֶׁל שְׁכִינְתוֹ הִיָּתָה,
 8 וּמִתּוֹךְ שְׂלָא מִיָּתָה כֶּה שְׂלָא תַצָּא בְּכַךְ, נִקְרָאת עַל שְׁמוֹ.
 9 מִבִּיאָה הַגְּמֵרָא עוֹד בַּעֲנִין מִחָאָה עַל דְּבַר עֲבִירָה: רַב וְרַבִּי חֲנִינָא
 10 וְרַבִּי יוֹחָנָן וְרַב תְּבִיבָא מְתַנּוּ - שֶׁנּוּ אַת הַמִּימְרָא לַהֲלֵן. הַגְּמֵרָא
 11 מִפְּסִיקָה לְרַגַע אַת דְּבִרְיָהּם וְאוּמֵרַת: כְּבוֹלִיָּה דְּפֶרֶךְ מוֹעֵד, כֹּל כִּי
 12 הָאֵי זוּנָא - בְּכַל מְקוּם בְּסֹדֵר מוֹעֵד, שְׁמוּבָא דְּבַר מַה בְּשֵׁם אֲרַבְעַת
 13 חֲכָמִים אֱלוֹ בִּיחָד, הַלּוּפֵי רַבִּי יוֹחָנָן - יֵשׁ מַחְלִיפִים וּמוֹרְצִיאִים אַת

14 שְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן מִן הַמִּימְרָא, וּמְעִיִּיל - וּמְכַנְסִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
 15 יוֹחָנָן תַּחְתּוּי. וְכַךְ אֲמָרוּ אוֹתָם חֲכָמִים: כֹּל מִי שֶׁאֲפָשֶׁר לוֹ לְמַחּוֹת
 16 לְאַנְשֵׁי בֵיתוֹ, עַל מַעֲשִׂים שְׂאִינִם הַגּוֹנִים, וְלֹא מִיָּתָה, נִתְּפַס עַל אֲנָשֵׁי
 17 בֵיתוֹ - נַעֲנֵשׁ עַל עֲבִירוֹת שֶׁעָשׂוּ אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. וְכַל מִי שִׁישׁ בִּידּוֹ
 18 לְמַחּוֹת אֲנָשֵׁי עִירוֹ עַל מַעֲשִׂים שְׂאִינִם מִהוֹגֵנִים, נִתְּפַס - נַעֲנֵשׁ עַל
 19 מַעֲשֵׂי אֲנָשֵׁי עִירוֹ. וְאִם אֲפָשֶׁר לוֹ לְמַחּוֹת בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵל, כְּלוּמַר,
 20 בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וּכְגוֹן מֶלֶךְ אוֹ נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי וּמִקִּימִים דְּבִרְיוֹ,
 21 נִתְּפַס עַל כָּל הָעוֹלָם כּוֹלֵל.
 22 מִבִּאֲרַת הַגְּמֵרָא אַת הַמֹּאמֵר הָאֲחֵרוֹן: אָמַר רַב פִּסְאָ, וְהֵנִי רַבִּי רִישׁ
 23 גְּלוּתָא - וְאוֹתָם אֲנָשֵׁי בֵית רֵאשׁ הַגּוּלָּה נִתְּפַסוּ עַל כּוֹלֵי עֲלָמָא, לְפִי
 24 שְׂכַל יִשְׂרָאֵל כְּפּוֹפִים לְחַם וִירָאִים מִפְּנֵיהֶם, כִּי הָא דְּאָמַר רַבִּי חֲנִינָא,
 25 מָא דְּכְתִיב (ישעיה ג יד) בְּתוֹכָהּ הִנְבִּיא לְבִנֵי יִירוּשָׁלַיִם 'ח' בְּמִשְׁפַּט
 26 יָבֵא עִם וְזָנִי עִמּוֹ וְשִׁוְיוֹ, שִׁישׁ לְתוּמּוֹה, אִם שָׂרִים חֲטָאוּ